

SISZÁNTÚL

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ..... 16 kor.
Negyedévre ..... 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 "
Videkre postán szállítva:
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, ahétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők

LXII. évfolyam 141. szám.

Nagyvárad

Csütörtök, 1916 június 22.

Volhyniában tért nyertünk.

Orosz hadszíntér. Budapest, június 21. (Hivatalos.) Bukovinában, Kelet Galiciában és Radzivilov vidékén nem volt nevezetesebb esemény. Volhyniában a Linzingen tábornok vezérlete alatt álló német és osztrák magyar haderők az ellenség leghevesebb ellenállása dacára újra tért nyertek.

Cruziatynnál csapataink szívósan ellenálva az oroszok negyedik tömegtámadását is teljesen visszaverték. Ez alkalommal különböző hadosztályokhoz tartozó 600 oroszot fogtak el. Tegnap Volhyniában összesen több mint 1000 oroszot fogtunk el.

Meghiusult olasz támadások.

Olasz hadszíntér. Budapest, június 21. (Hivatalos.) A helyzet változatlan.

A Plöken-szakaszon élénk tüzérségi harcok fejlődtek ki. A Dolomit harcvonalon csapataink Ruprettónál az olaszok egy támadását, az ellenségnek súlyos veszteségeket okozva, visszaszorították.

A Brenta és az Etsch között nem voltak nagyobb harcok.

Az olaszok elszigetelt előretörései meghiusultak. Az ellenség két repülőjét lelőttük.

Az olaszokat megvertük a Vojusánál.

Délkeleti hadszíntér. Budapest, június 21. (Hivatalos.) A Vojusa alsó folyásánál az olaszokat tüzérségünk tüzelése a ferrasi hídfő feladására kényszerítette. Az olaszok védműveit szétromboltuk és nagymennyiségű erődítési anyagot zsákmányoltunk. Höfer. (Min. eln. sajtóosztály.)

Bombáink Páduára.

Budapest, június 21. (Saját tudósítónktól.) Rómából jelentik: Magyar-osztrák repülők bombákat dobtak Páduára. Több munkás megsebesült. Az anyagi kár számottevő.

Az oroszok törököket mészároltak.

Budapest, június 21. (Saját tudósítónktól.) Konstantinápolyból jelentik: A Milly-ügynökség jelenti: A oroszok Szandzshalak perzsa város egész török polgárságát, aggodat, gyermekeket lemészárolták. Nehányan a lakosok közül török földre menekültek.

A román konzervatív párt mellettünk.

Bukarest, június 22. A Dreptatea jelenti: A román konzervatív párt végrehajtó bizottsága Marghiloman elnöke alatt rendkívüli ülést tartott, amelyen Arion volt miniszter azt a javaslatot tette, hogy a párt intézzen felhívást a román néphez, amelyben szólítsa fel a román hazafiakat, hogy nyilatkozzanak, vajjon remélik e, hogy egy háborút a siker reményében elkezdhetnek e.

A konzervatív párt ugyanis a röpiratban kifejti a maga álláspontját, amely szerint Oroszország egyik célja, hogy megszállja Besszerábiát. Ezért e szándék meghiúsítására feltétlenül szükséges, hogy Románia a központi hatalmakhoz csatlakozzék és így fegyverrel szegyljön neki az oroszok e szándékának.

A konzervatív párt végrehajtó bizottsága elfogadta a javaslatot és így a felhívás a román néphez a jövő hét folyamán megjelenik.

A román kormány lapja az orosz offenzíváról.

Predeal, június 22. A „Vitorul” című hivatalos lap közli Conrad vezérkari főnök arcképét és az orosz offenzíváról a többek között a következőket írja:

A 350 kilométeres fronton folyamatban levő orosz offenzíva erőben és hevességben felülmul minden más nagy offenzívát, amelyet a háboru kezdete óta mostanáig feljegyeztek. Természetes dolog tehát, hogy az osztrák magyar védekezés is nehezebb és hogy az elért eredmények nagyobb jelentőségűek, mint a frontnak csak egy bizonyos szakaszára szorító akció eredményei.

Miután azonban a harc a keleti hadszíntéren még nem nyert betegezést, nem is beszélhetünk az eredményről.

CZILLÉR IMRE

nagyáruházában

Nagy nyári occasió keretében

Legujabb ruhaselymek, Grenadinok, Epongeok, Batisztok, Cartonok és Zephirek. Gyönyörű Blousok, kor. 9:50, 12:50, 16:50 és feljebb. Divatos gallérok és Rüschoek, napernyők, keztük, harisnyák, tricok és soknik. Vászón és szalma kalapok. Fehérneműek, ing, gallér, kézelők, nyakkendők. Ridicülök. Szőnyegek és függönyök kerülnek legolcsóbban eladásra!

A város milliós kölcsöne.

A pénzügyi szakbizottság ülése.

Nagyvárad város holnap, pénteken délután rendkívüli közgyűlést tart, amelynek legfontosabb tárgya a másfél milliós kölcsön felvételének kérdése.

A kölcsön ügyében Rimler Károly polgármester tárgyalta a Pesti Első Hazai Takarékpénztárral, amely késznek nyilatkozott a kölcsön folyósítására 565 százalékos annuitással, 87 százalékos árfolyammal és 3 százalékos storno-díjjal.

Juricskay Barna városi tanácsos, tekintettel a város érdekeire, tárgyalásokat indított előnyösebb kölcsön szerzése céljából a bécsi Phönix biztosító részvénytársasággal, amelynek az igazgatója a kölcsön ügyében leutazott Nagyváradra.

A Phönix első ajánlatában 570 százalékos annuitást kért, stornodíj nélkül, 89 es árfolyam mellett.

A további tárgyalások újabb előnyöket hoztak a városnak, amennyiben a Pesti Hazai Takarékpénztár az annuitást 649 százalékra szállította le, de a stornodíjját és a 87 es árfolyamot fenntartotta újabb ajánlatában is.

Ezzel szemben a Phönix újabb ajánlata 635 százalékról szól s fenntartja a 89 es árfolyamot és stornodíjját ezuttal sem követel.

Az ügyet tegnap délután tárgyalta a pénzügyi bizottság, Rimler Károly polgármester elnöksége alatt.

Juricskay Barna tanácsnok a két ajánlat közül a Phönix részvénytársaság ajánlatát ajánlja elfogadásra. Nemcsak azért, mert ez előnyösebb, hanem azért is, mivel ez az intézet még további egy és fél millió koronát hajlandó a város részére folyósítani. Az adót az intézet fizesse s az újabb kölcsönre az opciót tartsa fenn 1918. dec. 31-ig. A Phönix társaság igazgatója itt járt, de nem kért adatokat a város vagyoni viszonyairól, mint a Hazai Takarékpénztár, csak a város forgalmáról tudakozódott s hogy a közköltő csak 45 százalékos, amiből megállapította a város eléggé kedvező helyzetét s késznek nyilatkozott a kölcsön megadására.

Dr. Molnár Imre hivatkozott arra, hogy Nagyvárad városával a Pesti Hazai mindég előzékenyen járt el s a város legnagyobb hitelezője. A differencia különben is csekély s ez nem lehet ok arra, hogy egy régi, előzékeny hitelezővel az összeköttetést megszakítsuk.

Löwenstein Zsigmond örömmel látja, hogy új modern ajánlattevő is van, mert ez a város hitelképességét igazolja. Kéri a polgármestert, hogy hasson oda, hogy a Hazai Takarékpénztár a 3 százalékos storno-díjját szállítsa le 1 és fél százalékra, mint amennyit az osztrák pénzügyintézetek kikötnek. A háború utánra kilátás van, hogy a város rendezheti tartozásait s akkor a város nagy összeget fizet storno-díjban.

A szakbizottság a Pesti Első Hazai Takarékpénztár ajánlatának elfogadását javasolja a közgyűlésnek.

*
Anélkül, hogy a holnapi közgyűlés határozata elé vágnánk, a felmerült körülmé-

nyekből megjegyezzük, hogy teljes elismeréssel méltányoljuk Juricskay Barna tanácsos fáradozását, amelyvel a város érdekében eljár s ezzel, még ha a Hazai Takarékpénztár ajánlatát fogadja is el a közgyűlés, nehéz ezreket takarított meg a városnak.

Az 6 akciójának köszönhető hogy új ajánlattevő jelentkezett, ami a város iránti érdeklődést bizonyítja, aminek ha most talán nem, de később még hasznát veheti Nagyvárad városa. Ezenkívül új konkurrenset hozott az eddigi hitelezőkkel szemben, s ennek kézzelfogható előnye már abban is megnyilatkozott, hogy a Hazai Takarékpénztár legelső ajánlatához képest az ár-

folyam nál több mint 10000 koronával javította a város javára a helyzetet, s az annuitásnál is nagyobb előnyt biztosít a városnak.

Annál jobban csodálkozunk a Hazai Takarékpénztár eljárásán, hogy csak a város zárszámadásának, leltárának és költségvetésének bemutatása után hajlandó a kölcsönt megadni. Mert éppen a Hazai Takarékpénztár, mint a város régi és nagy hitelezője tudja legjobban, hogy Nagyvárad mindég pontosan teljesítette fizetési kötelezettségeit; habár jelenleg nem a legkedvezőbbek a város pénzügyi viszonyai, azok még mindég nem szolgáltatnak okot a bizalmatlanságra.

Jószágkormányzó változás a püspökségi uradalomnál.

Gellért László nyugalomba vonul. Az új jószágkormányzó: Sperker Ferenc lovag.

Jelentős változás történik a püspökségi uradalomnál: Gellért László jószágkormányzó nyugalomba vonul s helyébe Sperker Ferenc lovag neveztetett ki.

Gellért László kir. tanácsos, a nagyváradai lat. szert. püspökség jószágkormányzója betegségére való tekintettel szabadságolását és nyugdíjazását kérte gróf Széchényi Miklós püspöktől. A püspök a jószágkormányzónak ezen ismételt kérése elől — éppen a betegségére való tekintettel — nem zárkozhatván el, Gellért Lászlót ez év végéig szabadságolta s az uradalom ügyének vezetésével lovag Sperker Ferenc erdélyi földbirtokost birta meg, a kit 1917. január 1-től kezdődő hatállyal jószágkormányzóvá nevezett ki.

Gellért László kir. tanácsos már Győrött jószágkormányzója volt gróf Széchényi püspöknek. Nagy érdemeket szerzett a győri püspökség ügyeinek rendbehozatalával s szervező képességével, hűséges buzgalomával püspökének teljes bizalmát nyerte meg. Mikor gróf Széchényi Miklós nagyváradai püspökké neveztetett ki, kipróbált bizalmi emberét magával hozta Nagyváradra s itteni uradalmi élére állította. Gellért László itteni működése alatt jelentékenyen hozzájárult az uradalom fejlesztéséhez; különösen nagy érdemeket szerzett azzal, hogy a püspöknek a kisgazdák földhöz juttatására irányuló nagy koncepcióju gondolata az ő közreműködésével valósult meg s az Altruista Bank által több birtok parcelláris bérletben biharmegyei magyar kisgazdáknak adatott haszonbérbe. Gellért Lászlónak ebbeli érdemei legfelsőbb helyen is elismerésre találtak s a királyi tanácsosi címmel tüntettetett ki.

Gellért László élénk részt vett a társadalmi és a közéletben is. Biharvármegye

törvényhatósági bizottságának és több bizottságnak tagja volt s a vármegye ügyének intézésében jelentős szerepet vitt. Igazgatója a Nagyváradai Takarékpénztárnak és a Nagyvárad—Belényes—Vaskóhi vasutnak.

Nagyvárad társadalmi életében is részt vett Gellért László s lekötelezően szívélyes, előzékeny modorával az egész társadalom szeretetét és becsülését vívta ki.

Betegeskedése pár év előtt kezdődött; ennek dacára tesdőt mindenkor lelkiismeretesen, buzgón ellátta, míg egyáltalán tette. Mikor a teljes felépülés hosszabb ideig késett, nyugdíjaztatását kérte. Gróf Széchényi püspök a jószágkormányzó ismételt kérelmei elől végre nem zárkozhatott el s kénytelen volt Gellért Lászlót ez év végéig szabadságolni.

Sperker Ferenc lovag, az új jószágkormányzó javakorabeli férfi, országos hírű gazda, akit az egész magyar gazdatársadalom ismer és mint elsőrangú szaktekintélyt nagyra becsül. Előzően az erdélyi katolikus státusnak volt jószágkormányzója, amely állásában a státusnak nagy és kiváló szolgálatokat tett. Kolozsvár előkelő társadalmában jelentékeny szerepet vitt, rokonságban áll az erdélyi arisztokráciával, maga is erdélyi földbirtokos. Nevét, mint elsőrangú gazdát a Királyhágón innen is jól ismerik. Határozott, erélyes, agilis, kiváló gyakorlati érzékű, bőséges tapasztalatokkal rendelkező vezetőt nyer benne a püspökségi uradalom. Előkelő, szívélyes modorával már eddig is megnyerte azokat, akiknek alkalmuk volt vele megismerkedni s kétségtelen, hogy amilyen kiváló jószágkormányzót nyert benne a püspökségi uradalom a legnehezebb gazdasági helyzetben, épp olyan értékes tagot nyer benne Nagyvárad és Biharvármegye társadalmá is.

Markovits és Weinberger cég nyári újdonságai

megérkeztek

és pedig: szövetek, selymek, grenadinok, különleges blousok, pongyolák, nyári és gummiköpenyek valamint ernyők nagy választékban, olcsó árban kaphatók. Costüm ruhák saját műhelyünkben olcsón és elismert legjobb kivitelben készülnek. Nagy raktár női kelengye fehérneműekben.

Telefon 11-09

Az Unió és Mexikó háboru előtt áll.

Caranza ultimátuma az Unióhoz.

Washingtonból jelentik:

Caranza tábornok ultimátumot intézett az Unióhoz, amelyben követeli, hogy az amerikai csapatokat kilenc nap alatt vonják vissza Mexikó területéről. Ellenkező esetben kénytelen lesz hadállapotban levőnek tekinteni magát az Egyesült-Államokkal szemben.

Az ultimátum megérkezése után azonnal amerikai hadihajók mentek, hogy Mexikóból elhozzák az amerikai lakosságot.

Általános az a vélemény, hogy az amerika-mexikói háborút nyomon követné az angol-mexikói háboru is.

Washingtonból jelentik: Rogers amerikai kiküldött Mexikóban megtett minden intézkedést, hogy az amerikaiakkal szemben tettelegességre ne kerüljön a sor.

A Frankfurter Zeitung jelenti:

A mexikói spanyol kolónia kábel útján megkereste Alfonz spanyol királyt: lépjen közbe, hogy Mexikó és az Unió között elkerültesse a háboru. Hir szerint a király eleget tett a colonia kérelmének.

Newyorkból jelentik: Mexikó amerikai követe Canadába küldte családját, valamint a legtöbb Egyesült Államokban lakó mexikói állampolgár is.

Newyorkból jelentik: A Newyork Times tudósítója beszélt Caranza tábornokkal, hogy csak az esetben indul támadásba az Unió ellen, ha az amerikaiak átlépték a határt.

A lakosság körében izgatott a hangulat.

A Nieuve Evening Post jelenti: Az Egyesült-Államok csak defenzív állást akarnak elfoglalni. Ha Caranza támad visszaverik, de hódítási és előnyomulási tervei nincsenek.

Az Unió és Mexikó konfliktusa.

Budapest, június 21. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: A Petit Parisien jelenti, hogy az amerikai konzul okat Mexikéből már visszahívták.

Elsúlyozott gőzösök.

Budapest, június 21. (Saját tudósítónktól.) Londonból jelentik: 4217 tonnás Beadsi angol gőzöst, a 3124 tonnás Olga nevű francia gőzöst és a 3360 tonnás Poriga nevű olasz gőzöst elsúlyoztatták.

Görögország nem enged az antantnak.

Budapest, június 21. (Saját tudósítónktól.) A francia lapok jelentik Athénból: A görög kormány az antant követeléseivel szemben hajthatatlan. Konstantin görög király állhatatosan megmarad az eddigi elvei mellett. Kijelentette, hogy inkább lemond, de az antant követeléseit előtt nem hajol meg.

Kovel az orosz támadás főcélja.

Lugano, június 21. A Corriere della Sera nak jelentik Pétervárról: Az orosz offenzívában tapasztalható ellanyulás azzal van összefüggésben, hogy az ellenfél nagyobb erősidetéseket kapott. Ellenállása makacsabb lett. Ugyanakkor a németek offenzívája is erősödött a keleti front északi részein, nyilván azzal a szándékkal, hogy az osztrák-magyar frontot tehermentesítse. A németek Krevónál helyi sikert arattak. Az oroszok jelenlegi legfőbb célja Kovel, ahol a német és az osztrák-magyar front összeér. A fontos közlekedő utaknak ez a csomópontja igen nagyjelentőségű lenne az offenzíva további sorsára.

Az orosz kezd visszavonulni.

Budapest, június 21. (Saját tudósítónktól.) A Kölnische Zeitung jelenti: A németek támadása következtében az orosz fronton Kiselin helységénél az ellenség kitérése rohamosan való visszavonulássá vált.

Az orosz offenzíva megfeneklése óta ezen a részen 375 négyzetkilométer területet nyertünk.

A Tagesanzeiger írja, hogy az orosz offenzívának Lucktól lefelé való megállításával elhárítottuk a további veszélyt.

Selött angol és francia repülők.

Berlin, június 21. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

Az arcvonal különböző pontjain a belga-francia határ és a Qise között élénk tűzérési aknahró és repülő tevékenység folyt. Járóvállalkozások alkalmával Perriau-bach környékén és Fratellénél (Hendiótl keletre) francia foglyokat szállítottunk be. Egy angol repülőgép Puisieuxnél (Bataumétől északnyugatra) védőtűzünkben lezuhant. A bentülök egyike meghalt. Egy francia repülőgépet Kematnál (Pont a Mousrontól északkeletre) leszállásra kényszerítettünk. A bentülöket elfogtuk.

Cruziatynnál visszavertük az oroszokat.

Keleti hadszíntér.

Hindenburg tábornagy hadserege: Csapataink előretörése Dünaburgtól északnyugatra és délre Dubatovka környékén (Smorgontól északkeletre) és a Krevo mindkét oldalán jó eredménnyel jártak.

Dubatovka vidékén több orosz álláson rajtaütéssel keresztül törtünk, több mint 200 foglyot ejlettünk és géppuskákat, valamint aknavetőket zsákmányoltunk. Az ellenség véres veszteségei súlyosak voltak.

Német repülőrajok megtámadták a dalerie és mododecuriai vasuti állomásokat.

Lipót bajorherceg tábornok hadserege csoportja. A helyzet változatlan.

Linsingen tábornok hadseregcsoportja. Cruziatynnál Kolkitól nyugatra a Styren átvett orosz erőket ellentámadásokkal visszavertük. Az ellenség támadásait visszavertük.

Lucktól északnyugatra az ellenség előnyomulásunkkal szemben erős ellenállást fejtett ki. A támadások folyamatban maradtak. Itt és Cruziatynnál az oroszok mintegy 1000 embert veszítettek. A Turiatól is előnyomulunk.

Bothmer gróf tábornok csapatainai nincs változás.

Baikáni hadszíntér.

Lényeges esemény nem történt. (Miszterelnökség sajtóosztálya.)

Az orosz sebesültek.

Stockholm, június 21. Hogy az oroszok kolosszális veszteséget szenvedtek, kiderül a kievi katonai parancsnoknak a városi hatóságokhoz intézett rendeletéből, amely ötvenezer új ágy felállítását kéri. Kórház céljaira valamennyi mozgósítható, valamint a vendéglők felét lefoglalták. Minden lakosnak, akinek ötszobás lakása van, egy szobát át kellett engednie a sebesültek részére. Azokat a beteget, akik szállítható állapotban voltak, elvitték az ország belsejébe. Pétervárra naponként ötven sebesült-szállító vonat érkezik.

OBERBAUER A. UTÓDA

BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 41. a legjobb hírnévnek örvendő és legrégebb egyházi szerek, ruhák, zászlók stb. gyára. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. Telefon szám 167-43.

Biharmegye nyári közgyűlése.

Első nap.

Tegnap kezdte meg Biharmegye nyári közgyűlését Miskolczi Ferenc dr főispán elnöklésével. A tárgysorozaton 237 ügy szerepel, az érdeklődés elég nagy, mindaddig, míg a kiskatonák alapítványi helyeit betöltik. Azután elpárolog az érdeklődés, nagyrészt a tisztviselők maradnak a teremben, meg Karácsonyi János dr kanonok, aki végig rendületlenül kitart s élénk részt vesz a vitában, meg az ügyek megfelelő intézésében. Polzay Lajos, mint rendesen, ellenőrzi a referátumokat, s ő se távozik el helyéről.

Az előadók közül Keszthelyi Zoltán magvasan, világosan referál, Baranyi András tömören, érthetően adja elő a legbonyolultabb kérdéseket, sok szónoki készséggel és meggyőző erővel. Derült, mosolygós vonásai enyhítik a száraz adathalmazt, amelyvel előadását megalapozza. Balogh Elemér viszont szolid magyarázataival teszi világossá az ügyeket. Bizonyosága ez a munka annak a készségnek, amely a vármegye főtitviselőiben erősen jelentkezik, hogy a közügyekkel lelkiismeretesen foglalkoznak igazán dolgoznak. Deák Ferenc szatirikus mondása:

— Az országgyűlés nem vármegye, ott dolgozni kell.

Biharmegyét ma már nem érinti. Itt bizony dolgozik a főispántól kezdve mindenki, főképen az előadók, de szép munkát végez Verner Kálmán, az árvaszék elnöke, aki kivitte, hogy az árvák vagyonát egy szövetkezet azonnal biztosítja, mielőtt ezt a hivatalban bevezetik a nyilvántartásba. A megérdemelt elismerést Böszörményi Lajos thb. tag ki is fejezte ezért.

Minden bizottsági tagnak jól esett, hogy a vármegye főispánja, Miskolczi Ferenc dr régi friss erővel és érdeklődéssel vett részt az ügyek tárgyalásában s a helyes ügyintézésre adott helytálló véleményeket.

Az ülés első napja következőleg folyt le:

Megjelentek a közgyűlésen:

Karácsonyi János dr kanonok, Keszthelyi Zoltán, Baranyi András főjegyzők, Szunyogh Sándor, Podmaniczky Károly br., Grósz Ármán dr, Róth Gyula, Grósz Izidor, Tunyoghy Lajos, Mártonffy Bogdán dr, Bartos Adorján főszolgabíró, Böszörményi Lajos, Roxin Miklós g. kel. lelkész, Leszkay János, Leszkay Gyula, Elek Mór, Kántor Károly, Erőss Zoltán, Száhlender Károly, Balogh Elemér főjegyző, Verner Kálmán árv. elnök, Fássy Lajos dr főügyész, Frankó Endre főszolgabíró, Tatár Zoltán, Klein Károly, Pallay Lajos, Gyöngyössy István dr, ifj. Roxin Miklós, Buder Ferenc dr, Rosenberszky Gyula plebános, Gerlán Gábor dr, Racsek János, Szigethy Elek, Radnik Gábor dr képviselő, Péter Ferenc, Erőss Tibor, Vajna Imre, Kovásznay Marcell főszolgabíró, Varga Ákos aljegyző, Jerzsák István, Grósz Izidor dr, Antal Agoston, Udvarhelyi

Béla dr árv. ülnök, Nyisztor Alajos, Végh József esperes, Gellért László, Fényes Imre, Váry András, Bónis Elemér, Tempeleán Dezső dr, Nagy Márton főszolgabíró.

A közgyűlésen Keszthelyi Zoltán olvasta fel az alispáni jelentés idevonatkozó részét a következőkben:

Elismerés Cziffra Kálmán drnak.

Tisztelettel bejelentem, hogy a gazdasági munkálatok elvégzésére a vármegye számára kilátásba helyezett hadifogolykontingens teljes egészében megérkezett s a gazdasági munkabizottság által a bejelentett igények arányában a gazdák közt szét is osztattak.

Hasonlóképpen megtette a gazdasági munkabizottság a szükséges intézkedéseket az irányban, hogy a katonai munkások, tagok és az egyénileg szabadságolt katonák munkaejeje eredményesen kihasználtsák.

Természetes dolog, hogy a hadi helyzet korlátokat szabott a kormányzatnak, amely a munkaerők előteremtése tekintetében a legnagyobb gondosságot fejtette ki, éppen ezért az itthon meglévő munkaerők hatályosabb kihasználására van feltétlenül szükség s e tekintetben nemcsak a közigazgatási közegekre, hanem magára a gazdatársadalomra is súlyos hazafias kötelesség hárul.

Midőn erről jelentésemet megtettem, kedves kötelességemnek ismerem tudomására hozni a tekintetes közgyűlésnek, hogy a gazdasági munkabizottságnak a hatóságokkal és közönséggel való érintkezést igénylő ügyeit és pedig a hadifoglyok elosztását, a katonai munkások, tagok irányítását és a katonai kincstári lovak adminisztrációját, továbbá ezen munkaerőforrásoknak a gazdasági munkálatoknál való céltudatos és eredményes kiaknázását biztosító intézkedéseket végző dr Cziffra Kálmán szolgálaton kívüli viszonyban levő főhadnagynak, a munkabizottsághoz beosztott tiszt urnak, a közigazgatásnál eltöltött két évtizedes szolgálata alatt szerzett bővleges tapasztalata, az itteni helyi viszonyok alapos ismeretei, fáradtságot és lankadást nem ismerő ügyszerető szorgalma, éles megítélőképessége, széles látóköre és a hadi fogolytáborban való működése alkalmával a hadifoglyok adminisztrációjával való megismerkedése, továbbá egyéni tapasztalatai, szeretetreméltó, előzékeny modora eleve biztosították és lehetővé tették azt, hogy a gazdasági munkabizottság a reá ruházott, súlyos felelősséggel egybekötött, rendkívül nagy fontosságú feladatoknak eleget tehessen.

Dr Cziffra Kálmán főhadnagy ezen kiváló, eredményes munkálkodásával ugy a vármegye közönségének, mint különösen a gazdaközönségnek hálás elismerését méltán kiérdemelte.

A jelentést a törvényhatóság fészült figyelemmel hallgatta végig s végül zajosan és lelkesen megéljenzte Cziffra Kálmán drt.

Kiskatonák jelölése.

A honvédelmi miniszter leiratára a m. kir. honvéddapród iskolánál létesített 1916-1917. tanévi alapítványi helyeket szavazással töltötték be.

Három helyre szavaztak. A következők kaptak szavazatokat s jelöltettek:

Kovácsnay Ákos
Kántor Sándor
Hazy András

Hadiadók.

Keszthelyi Zoltán főjegyző előterjeszti Jásznagykunszolgák vármegye és Csanádmegye átíratát a háborús nyereségek megadóztatása tárgyában. Tudomásul vették az átíratot azzal, hogy erre vonatkozó törvényjavaslat már az országgyűlés előtt van.

Tényleges katonák hadsegélye.

Miskolc város átírt a tényleges szolgálatot teljesítő katonák segélyezése tárgyában az országgyűléshez intézett felíratának támogatása iránt. A főjegyző javasolja, hogy hasonló szellemű felíratot intézzenek a kormányhoz.

Miskolczi Ferenc dr főispán szól a kérdéshez. A Hadsegélyző hivatal elvállalta a hadbavonult tényleges szolgálatot teljesítő katonák családtagjainak segélyezését, s ez méltányos is, mert a tényleges szolgálatot teljesítő katonák családfenntartóvá vált. A felírat helyes.

A javaslatot elfogadták.

Új kórházi vállalkozó.

Balogh Elemér főjegyző előterjeszti a belényesi közkórház 1917. évi költségvetését, javasolja, hogy a közkórházi ápolási díjat 2 K 50 fillérré emeljék fel.

A nagyváradai közkórháznál Plesz Áronné átruházta hus és zsiradék szállítási szerződését Kain Józsefnek. Enged az egységárákból s fizet kárpótlásul a vállalkozónak 14.000 koronát.

Miskolczi Ferenc dr főispán, Fássy Lajos dr főügyész, Karácsonyi János dr kanonok felszólalása után elfogadták ideiglenesen a szerződés átruházását, azzal, hogy Kain József a hatóságilag megállapított piaci árakból 1 korona 30 fillért enged, s a kárpótlásnak csak egyidőre járó részét kapja mert a szállításra július 6-iki határidővel árlejtést hirdetett a kórház igazgatósága. A kórházi ápolási díjat 3 koronára emelték fel. (Debrecenben 3 K 20 fillér.)

Hadiárvák vagyona.

Verner Kálmán indítványára bizottságot küldtek ki a gyámhatósági jogkör gyakorlatáról alkotott szabályrendelet megvitatására.

Ugyancsak Verner Kálmán jelentette azt az általános helyeslést provokáló örvendetes eseményt, hogy a gazdák Biztosító Szövetkezete a gyámhatóság alatt állók, különösen hadiárvák vagyonát azonnal tüzkár-biztosításba veszi.

Böszörményi Lajos thb. tag, aki ez ügyben az első felszólalást megtette, érdekes

Csipke és kézimunka függönyök tisztítása

Női- és férfi ruhák száraz vegytisztítása

Fehérnemű gőzmosás, sima daradok átvásalása különkénti árban

Tábori zöld festés

Szives megbízást kér: kiváló tisztelettel

Haltenberger Vilmos

Vasalás és javításaját szabó-osztályban

Gyászesetben festést feketére soronkívül

Szőnyegek tisztítása, megóvása

Postai megbízások soronkívül

Felvételi üzlet: Rákóczi-ut 7., Szent István-palota. Telefon szám: 14-69. Gyár az állomás felett. Telefon szám: 34.

adatokat hozott fel a javaslat mellett s melegen pártolta. El is fogadták.

Tudomásul vették, hogy az utolsó negyedév alatt 57 községben oltották be az embereket himlő ellen.

Elek Mór közéleti előadó tiszteletdíját havi 500 koronáról 800 koronára emelték fel.

A községi ügyeket tárgyalják ezután.

A magyar nemzet történelmi joga hazánk területéhez a Kárpátoktól le az Adriáig.

Irtá: Dr. Karácsonyi János. Kiadja a Szent László nyomda részvénytársaság. Nagyvárad 1916. Ára: 3 korona.

Karácsonyi János minden könyve eseménye a magyar tudományos irodalomnak. Valahányszor Karácsonyi Jánosnak új munkája megjelenik, a magyar történetírásnak egy-egy újabb értékes gyarapodásáról kell az irodalomnak beszámolnia.

Most megjelent munkája eseményt jelent kettős szempontból: nemcsak a történetírás terén tár elének új, a nagyközönség előtt jórészt ismeretlen mezőket, hanem a hazafiasság, a nemzeti önérték szempontjából is megbecsülhetlen szolgálatot tesz a magyarságnak. Rámutat arra, meggyőző mindenkit arról, hogy a magyar nemzeti önérték a legtisztább és legjogosabb alapokon áll és mikor mi ezt a földet a Kárpátoktól az Adriáig magyarnak valljuk és magyarnak akarjuk megtartani, akkor nemcsak hazánkat szeretjük, hanem az abszolút igazságot is szolgáljuk.

Karácsonyi az ellen a — sajnos — még magyar körökben is itt-ott elterjesztett tévhit ellen harcol az igazság félre nem ismerhető fegyverével, mintha ezen a földön nem a magyar lenne a legrégebb lakó, mintha bármely fajnak vagy nemzetiségnek ehhez a földhöz régebbi joga volna, mint a magyar nemzetnek. Előszavában találóan mondja a szerző: „Mintegy fényes szőnyeg eloszlatni e kis értekezésemmel azt a sűrű homályt, a melyben ily hazug balválekedések keletkeztek. Szeretnék egyszerre vakító fényt deríteni a történelmi valóra, a történelmi igazságra, hogy minden igazságszerető férfi meggyőződhesse arról, hogy a magyar nemzetnek e földhöz a Kárpátoktól le az Adriáig történelmi joga van!”

Karácsonyi János többet ad munkájában, mint amennyit ígér. Nem egy fényes szóban élés, de elsurranó sugarát veti a felvetett kérdésre, hanem a történetírás igazságos és elfogulatlan napfényének világításába állítja bele az eseményeket és Magyarország nemzetiségi képének kialakulását a meg nem cáfolható valóság szerint adja elő. Évszázadok mulasztását igyekszik helyrehozni, évszázadok magyarellenés törekvéseivel száll szembe az igazság fegyverével. A magyarság közömbösségére építve, itt évszázadok óta burjánzó fel az irodalomban törekvések, a melyekkel a magyar tudomány nem száll szembe kellő eréllyel, amelyeket a magyar közönség pedig figyelme mére sem méltatott. E veszedelmes törekvések hazánk nemzetiségi köreiből meséket tettek meg igazságokká. Elferdített, vagy

egészen hamis okiratokra, okiratok hiányában pedig szabadon tenyésztett kitalálásokra is építettek egész tudományos színbe öltöztetett elméleteket arról, hogy egyes népfajok mily ősi lakosai ennek az országnak, valósággal belevitték a nemzetiségi köztudatba azt a hazug hitet, mintha itt a magyar bármely őslakót megfosztott volna hazájától s erre a hazug alapra építve szították a magyar nemzet elleni féktelen gyűlöletet, melynek aztán „százézer jaj, millió baj” lett a következménye. Mennyivel más lenne a nemzetiségek felfogása és gondolkodása, ha az igazságról meggyőződve, elismernék azt a tényt, hogy ebben a hazában az őslakó a magyar, a jelenleg itt élő más népek mind csak későbbi jövevények, akiket a magyar szeretettel fogadott, századokon át mint vendégeket oltalmazott, tehát ha ezek a magyarság ellen törnek, a legrutább hálátlanságot követik el!

Karácsonyi János adatokkal, meg nem cáfolható történelmi adatokkal bizonyítja állításait valamennyi nemzetiségre nézve. Részletesen kimutatja, melyeknek mi az eredete, hogyan és mikor került Magyarországra, hogyan szaporodott el itt a magyar oltalom alatt és rámutat arra is, melyik nemzetiség mivel hálálta meg a magyarságnak ezt a lovagiasságot. Módszere világos és meggyőző, szigorúan tudományos és egyben a nagyközönség részére is teljesen élvezhető. Az eseményeket részletes ismertetésük után röviden ismét egybefoglalja. Például idézzük az oláh nép eredetéről és Magyarországra való beköltözéséről adott igazán klasszikus összefoglalását a következőkben:

Az előadottakból egész világosan megrajzolható a románok átvándorlása Itália déli részéből a Duna balpartjára. Századok munkája, századok harcra és küzdelme s főleg az isteni gondviselés keze lassankint idézte ezt elő. Krisztus után a 600 ik év táján szállították át a románok őseit Itáliából Thessaliába és Macedónia délnyugati csücskébe. Innen 933-ban telepítette át őket Sámuel bolgár cár a Rhodope-hegység és Nis—Szófia környékére. Itt alakult át a nép vezető része hegyi pásztorokból katonává. Innen először csak mint a görög császárok zsoldosai jártak a román katonák a mai Románia területén az 1164—66. években. Majd 1186—1204-ben a görög seregek támadásai elől Szófia környékéről menekültek át nem csupán a katonák, hanem egész néporoztályok a velük szövetséges kunok országába a mai Románia déli részébe. 1204—12. után a latin császárok (francia-olasz lovagok) támadásai elől még nagyobb mértékben volt kénytelenek kivándorolni a román nép a Rhodope-menti hazából a biztosabb, békésebb Kunországba, vagyis a mai Románia déli részébe és azt lassan-lassan benépesítette. Egy kis, Oltmenti csoporttól eltekintve, innen 1241 után jöttek először Hunyad, majd Alsófehérmegyébe. 1385-ben érték el magyarországi településük legészakibb vonalát, Máramaros-megyét. Innen húzódtak 1348-ban át Moldvába s itt lassan-lassan lefelé húzóda, a moldvai és oláhországi románság összeért. 1400-tól kezdve a mai Romániát egészen birtokába vette s ott politikailag is külön nemzeté alakult. Ezen nyilvánvaló, kétségtelen adatokkal igazolt valódi történettel szemben feneketlen mese a románok Traján gyarmatosaitól való eredete és állandó duna-balparti lakása.

Csupa igazság, klasszikus tömörséggel és plaszticitással egymás mellé állítva.

Igy megy végig valamennyi nemzetiségben. Mindenütt az igazság szövetségének

fénye mellett tépi szét a tendenciózus mesék egész hálózatát. A tótok Szvatopluk népétől való eredetének hamis történetét éppen úgy nem kiméli, mint ahogy rámutat a horvátok és szerbek erőszakos ferdítéseire állítólagos jogaik indokolásánál. Semmi apróság sem kerüli el figyelmét: pl. nemrég valahol egész komolyan azt vitatták, hogy a zsidók egyszerre jöttek be a magyarokkal, sőt előbb is voltak itt, mint a magyarok. Erre Karácsonyi szintén kitér e szavakkal: „Mese az csak, hogy már a honfoglaláskor jöttek volna be a magyarokkal zsidók, vagy éppen a magyarok egy része mózesvallású lett volna. Teljesen bizonyos, hogy a kázir nemzet egy része csak akkor tért át a mózes vallásra, (nagyobb részük pedig az izlamra), mikor a kázirok azon, kabar nevű ága, mely a magyarba olvadt, tőle régen elvált. Az ezzel ellenkező állítások hamisítótól okozott tévedések.”

A mai történelmi időkben is Karácsonyi munkája esemény a történetírás terén. Meséket rombol, de szeretettel és a megértést keresi, amelynek nem lehet más alapja, mint az igazság. Klasszikusan válaszolja a magyar nemzet helyzetét a nemzetiségekhez a következőkben: „Mint valami Istentől himezett gyönyörű szőnyeg a magyar nemzet! A fűrostok benne mindig a színmagyar családok, a magyar hadak voltak. De ezután, mint új meg új virágokat szötte bele Isten keze a különböző nemzetiségeket. A kölcsönös támogatás, a kölcsönös védelem okozta, hogy sem a magyar soha el nem nyomta, nyelvéstől, szokásaitól meg nem fosztotta a bevándorolt és befogadott nemzetiségeket, sem ezek nem fordultak gyűlölettel, áskálódásokkal a magyar nemzet ellen mindaddig, míg külföldi államok kémei és felbujtói egy részüket félre nem vezették.”

E félrevezetésnek csak úgy vágthatjuk utlát ha mindenki megismeri és terjeszti az igazságot. Ne a hazug mesék szövői találjanak hitelt talán még a magyarság közt is, hanem ellenkezőleg, közülünk sugározzék ki az igazság a nemzetiségek tömegeibe is. Nekünk magunknak kell elsősorban a magunk igazát megismernünk, akkor tudjuk azt megvédeni és terjeszteni is.

Éppen azért Karácsonyi János munkáját a legmellegebben ajánljuk minden művelt embernek elolvasás és megszivvelés végett. Olvasmányul is igazi élvezetet ad, a ki kezébe veszi, nem tudja letenni, míg végig nem olvasta és ha a végére ér, visszaviszátér egyes részleteire, hogy azokat újra és újra átolvassa. A mi ebben a könyvben van, annak át kell a vérebe mennie minden magyar, minden művelt embernek, mert ez a könyvecske nemzeti igazainknak egyik leghatalmasabb fegyvere és csak az óhajtható, hogy más nyelvekre is lefordítva, minél nagyobb elterjedést nyerjen a külföldön is, mint a mi igazainknak klasszikus összefoglalása, meggyőző és diadalmas védelmezése.

A munkát igazán elismerésre méltó izléssel a kiadó Szent László nyomda állította ki.

A legjobb molyirtó szerek u. m. mirt, Bagaria-Papir, Molygyökér, Tabaco, Mof, Tarmalit, Camfer, terpetin, Zacherlin, stb. már kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

A városi bolgár kertészet helytelen uton.

A város, mikor a bolgár kertészek által itthagytott földeket átvette s ehhez jókora területet csatolt zöldségtermelés céljaira, intenzív gazdálkodást tervezett. Azaz kis területen szakértelemmel és modern termelési módzatokkal annyi zöldséget termelni, amelynek tömege kielégíti a közönség jórészének igényeit és a piaci áralakulást kedvezően befolyásolja.

A zöldségtermelés eddigi eredménye azonban ezt a célt nem közelítette meg, amit termelt, az kevés és a piaci árak mérseklő hatással érezhetően nem volt.

Hangosan dicsérte egyik laptársunk a hajtattott burgonyát. Azt írta, 2-3 héttel előbb lesz burgonya, ha hajtattjuk, mint ha nem hajtattjuk (csirázattjuk.) A piacon már van ugyan új burgonya, de nem az, amelyet a városi bolgárkertészet produkált.

Oka ennek a föld helytelen megművelése, meg az, hogy korán érő burgonya helyett késői hajtót vetettek. Burgonya tehát még nincs, de ha lesz is, fele annyi lesz, mintha azt hajtattuk volna a rendes időben és jól megmunkált talajban vetették volna el. A hohenheimi módszer nem vált be.

A karfiol termelésre szintén nagy súlyt fektetett a kertészet, mint palánták a melegágyban olyanok voltak, hogy minden várakozást felülmúlt. De a tavaszi meleg napok megtévesztették a telep vezetőjét, nagy hajrával kiültették a karfiolt, igen helytelenül. Majd jöttek a hűvös idők és a derék karfioltermelés megőrezte ezt, mert akkor került ki a melegágyból, később a májusi száraz időkben vízhiány miatt öntözni nem lehetett. Most szerencsés lesz a kertgazdaság, ha a paltakultúra 40-50 százaléka termőképés lesz.

A karalábé szintén a melegágyból került ki, de a gyenge palántáknak sokat kellett várni, míg magukhoz térhettek.

A termés itt is olyan változatosan lesz eladóképességű, hogy a rendesnél legalább 2 hetet kell várni, míg az első éréstől az utolsóig beérik.

S így az a tábla föld, amelyben karalábé volt, 2-4 hét múlva lesz csak beültethető más növényre. A termés fele, mint repedt jön a piacra s míg a jó karalábé darabonként 10-12 fillér, addig ezekért csak 2-4 fillért kap a város. Az elárusítónok ezt sajnálattal tapasztalják.

Oka ennek a vízhiány. Hirtelen erős meleg napok után a jól átszáradt talajt a gyenge eső csak 1-1 és fél cm. mélyen áztatja át, közben, ha ismét erős melegen kisüt a nap, a termés nagyrésze megreped.

Az uborkát, a konyhakertészet azon termékeinek egyikét, amely a legnagyobb melegeket kívánja, nagyon korán ültették ki a melegágyból a szabadba s mert vizet a rendes időben ezek nem kaptak, már eddig is úgy ellepte őket a fekete bolha, hogy a leveleket megtámadta alulról. Ezek a nedveket kiszívják, sőt a leveleket átrágják, a légzési szerveket zavarják, az uborka tehát úgy elgyengül, hogy termést alig hoz. Szakember látja, hogy helyes termelési mód mellett há-

romszor-négyszer annyit produkálhatna a kertészet, mint a mostani módszerrel.

A paradicsomot 100-120 cm. távolságra ültették egymástól, holott elég 40-90 cm. távolság. A fiatal palántákat előkészíteni kell, nem pedig cserépben nevelni, mert ha kicsiny korában fássá lesz, nehéz a további fejlődést megindítani.

A champion termelés szükséges volna, mert a zöldségfélék közt pótolja a husneműeket. Kétszeri próbálkozásnak semmi, de semmi eredménye nincs. Est t. i. francia módszer szerint csinálták, a csiparkegomba termelés kézikönyve szerint. A gomba azonban ezt nem olvasta s nem termelt.

Eanyi balsiker vehető észre eddig a mi kertgazdálkodásunkban. Nagy baj, hogy a földek parlagon hevernek a helytelen számítás miatt s az egyes palánták vagy túlgyengén vagy tullelvénült állapotban kerülnek kiültetésre.

A laikus nem látja ezt, neki elég, hogy a táblák széle zöld. De a szakértő látja a hibákat, amelyek kiderülnek a végelszámolásnál, s az eléggé ki nem elégitett közönségnél.

Mi lesz télire, mit produkálunk? Az Isten tudja, ha így megy az a gazdálkodás. Olyan vezető erő kellene, aki nemcsak 1-2 órát tölt egy ilyen nagy telepen, hanem tisztán ezzel foglalkozik és produkál. A jelenlegi vezetőt saját gazdasága elfoglalja, a város jól tenné, ha megfelelő szakértő után nézne, mert ez nem kísérleti telep, hanem produkálnia kell mindjárt sokat, jól, helyes gazdálkodással.

Ez a Közélelmezési Hivatal célja, a közönség érdeke s Lukács Ölon főjegyző programja.

(sz. d.)

Az állami szakipariskola kiállítására.

Évről-évre mindjobban megvalósulnak azok a nagy reménykedések, amiket a nagyváradi állami fa- és fémipari szakiskola létesítéséhez fűztünk s amelyek a magyar ipar fejlődésének egyik legkiválóbb tényezőjét látták a szakiskolában. A hazai szakiskolákból kerülnek ki azok az ifjak, akik hivatva és egyben képesek lesznek a magyar ipar felvirágzásának, jóhírnevének alapjait lerakva, a nemzet boldogulását előmozdítani.

Az ipari szakiskolák általában nagyjelentőségűek, de ezek nagy fontosságát most látjuk teljes egészében. S elmondhatjuk, hogy a hazai szakiskolák között a nagyváradi fa- és fémipari szakiskola a legkiválóbb helyek egyikét foglalja el. Ez első sorban Szontágh Gusztáv igazgató érdeme, akinek méltó munkatársai Karácsonyi Géza szaktanár, a kiváló szobrászművész és Mikes Ödon ipariskolai rajztanár, aki mint óraadó tanár működik a szakiskolánál.

Ezen férfiak kiváló képessége, szaktudása, ambícióval párosult nemes törekvés magas színvonalra emelte a nagyváradi szakiskolát, amely jelenleg úgy a fémipari szaknál, mint a faipari szaknál 3-3 osztálylyal működik.

A szakiskola arra az alapra van felépítve, hogy a tanulók szakmájukban úgy

elméletileg, mint gyakorlatilag önálló, öntudatos, képzett iparosokká váljanak, ezért kiváló súlyt helyeznek arra, hogy önálló, saját terveket alkossanak előbb rajzban s azt gyakorlati uton is képesek legyenek megvalósítani. És ennek igen szép példáját láthatjuk a növendékek kiállított munkájában.

Az elméleti oktatást a mértani rajzokkal kezdik olyan irányban, amely a szakipar körébe tartozik, továbbá a fémiparnál különös tekintettel vannak a gépészetre, a melyet fokozatosan fejlesztenek, míg az egész szépen kialakul összefüggő egészszé. A faiparnál ugyanazt alapon haladnak, a fakötésektől, kereszt- és sarokkötésektől kezdve, majd párkányok, oszlopfők, ornamentek, diszek, szerkezetek, összeillesztések, ajtók, ablakok, majd butorok tervezéséig.

Amíg a fémiparnál a III. osztályosoknál egész géprészek vannak pompásan méretezve, bekottázva, — a faiparnál épenugy igen szép butorterveket látunk szintén a kellő méretezésekkel. És ezeket mindkét szaknál a tanulók saját terveik után készítik olyan finomsággal kidolgozva, hogy a szakembereket is megtéveszti.

A pompás rajzokon kívül ki vannak állítva a tanulók által készített szebbnél szebb fém- és famunkák, amelyek jó részét az illető tanulók tervezték.

A fémipari szakhoz tartozók munkáin a laikus előt is szemléltethető van téve a fokozatos fejlődés; kezdve a legegyszerűbb vassaroktól, ott látjuk a különféle egyszerűbb szerszámokat, majd a komplikáltabb záratok, furó gépeket, rácskerítéseket, kisebb és nagyobb takaréktűzhelyeket, géprészeket, szőlőszajtócsavart és egy vertvasból készített nagy csillárt, mindmeggannyin megkapó a finom kidolgozás mellett a csín, izlés és szilárdság. Ezeket is az illető tanulók tervezték és dolgozták ki.

A faiparnál a legegyszerűbb konyhaszámoly mellett festetlen puhafa asztalok, székek; festett csinos virágállványok vannak elhelyezve. A III. osztályosok már szép, izléses matt és fényezett butorberendezéssel vannak képviselve a kiállított munkák között. Eredeti egy hall egész butorberendezése, egy kedves, izléses leányzóba lila díszítésű fehér butorzata, egy pompás, uri szobagarnitúra remek puliturozással, szebbnél-szebb faliszekrények és két darab pompás kidolgozású ékszer-kazetta, galvanizált vertvas fedéllel. A butorzatok színes vasalását szintén az intézet növendékei készítették.

A kiállított tárgyak minden egyes darabja bizonyítja a szakiskola kiválóságát.

Az iskola igazgatósága a rajzokból és a készített tárgyakból álló szép kiállítást a nagyközönség előtt is megnyitja s ma délelőtt 10 órától az bárki által megtekinthető az iskola Schlauch téri helyiségében.

* Gyönyörű rózsás arc a nő legszebb díszje. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot, hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetlen Y-PO crémet és szappant használja, melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltünteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Ára 2 K. Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Rimanóczy-palota.

A Vörös-Kereszt Szent Péter- és Szent Pál-napi ünnepélye.

A rendező-bizottság ülése.

A Vörös-Kereszt nagyváradi fiókja tudvalevőleg szent Péter és Pál napján tartja ünnepélyes összekötött gyűjtését.

Az ünnepély iránt a város közönsége nagy érdeklődést tanúsít s az előjelekből ítélve, az ünnepség fényes sikere biztosítva van.

A rendező-bizottság tegnap délután dr. Fráter Imre elnöke alatt ülést tartott.

Megállapították, hogy a gyűjtő urnákat hol helyezik el s kik lesznek beosztva az egyes urnákhoz.

Két katonazene kora délelőttől estig és pedig délelőtt fél 10-től fél 12-ig a Szent László téren a 70. gyalogezred zenekara; fél 12-től fél 1-ig a Bémer téren a honvédszenekar, délután 6 órától 8-ig a Bémer-téren a honvédszenekar, délután 4-től 6-ig a Szent László-téren a 70. gyalogezred zenekara játszik.

A gyermek-diszfelvonulás programját a jelentkezők számára mérten állítja össze a rendező bizottság.

A gyűjtés reggel 9 órakor veszi kezdetét perselyekkel, urnákkal, virágkoszikkal. Lesz gyermekfelvonulás és úgy a Szent László, mint a Bémer téren egész nap fog a katonazene játszani.

Délelőtt fél 12 órakor az Emke kávéház teraszán: Sik Rezső, Komáromy Gizi, Békéfy Jenő és Leóvey Leó; délután fél 5 órakor a Sas kávéház teraszán: Farkas Pál, Somogyi Rózsi, Perényi Kálmán és Körösi Juci; este fél 7 órakor a Pannónia kávéház teraszán: Bihari Akos, Sz. Zsigmond Anna, Bihari Sándor, Vig. Manó, Polgár Mariska és Tompa Béla művészek magas színű kabaré előadást rendeznek.

A kabaré előadásokon szereplő művészeket Várady Aladár ur fogja zongorán kísérni az 5 ismert művészi játékkal.

Délután fél 4 órakor a Sport téren nagy sportünnepély lesz. Ennek a programját a következőkben ismertetjük: lesz 100—200—400 és 800 méteres síkfutás, staféta futás, magas ugrás, rudugrás, gerely vetés.

Egész napon át úgy a Szent László, mint a Bémer-téren lesznek pezsgős, virágos sátrak, bazár, mézeskalács, cukor pavilonok.

A nagy ünnepélyt este konfetti esata zárja be s ez uton is felhívjuk a közönség figyelmét arra, hogy ezen a napon konfetti kizárólag csak a Vörös Kereszt elárúsító sátraiban lesz kapható.

* A bírósági végrehajtók díjazása. A hivatalos lap mai száma közli a bírósági végrehajtók napidíj- és fuvardíjpótlékáról szóló igazságügyminiszteri rendeletet. Eszerint a bírósági végrehajtók a rendelet életbelépte után a háboru ideje alatt teljesített hivatalos eljárásaiknál az érvényben levő szabályok szerint járó napidíjon és fuvardíjon felül, a fél terhára négy korona napidíjpótlékot és a tengelyen tett utak után, ha ily fuvar tényleg igénybe is vesznek, kilométerenként harminc fillér fuvardíjpótlékot számíthatnak fel. Ez a rendelet az év június hó 22-ik napján lép életbe.

..HIREK..

Urnapja.

Az egyház egyik legszentebb ünnepét ünnepli ma, amelyen a legnagyobb tiszteletet adja meg az Oltáriszentségben jelen levő Jézusnak. Diadalmenetet tart ma az egyház az Üdvözítőnek, akit a legnagyobb fényvel vesz körül ma.

A székesegyházban az ünnepi nagymisét gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyés püspök tartja s dr. Némethy Gyula tb. kanonok, theologiai tanár mondja a szentbeszédet.

*

A székesegyházi énekkar Resch Mihály karnagy vezetésével a következő egyházzenei műveket adja elő:

Resch: Ecce Sacerdos.

Filke: Missa «in honorem B. M. V.»

Mozart: Ave verum.

Filke: Sacerdotes Domini.

Beleznay: Tantum ergo és Genitori.

Schopf: Te Deum in C.

Dogni: Lauda Sion, In hoc mense, fraeto demum és Bone pastor. (A négy oltárnál.)

A mai ünnepély a Püspök-fürdőben.

Az egész városban nagy érdeklődés mutatkozik a kereskedelmi tanfolyam volt tanulóinak ma, Urnapján délután a Püspök-fürdőben rendezendő nagyszabású ünnepélye iránt.

Az ünnepély valóban fényesnek ígérkezik. A kabaré minden egyes száma nagy sikernek néz elébe. Kitűnőnek ígérkezik a konfetti esata és a szépségverseny is. Az ünnepély mindenesetre szép összeget juttat a nagyváradi hadiárvának. Este 11 óra után különvonat hozza haza a kiránduló közönséget.

Belépti jegyek 2 és 1 K-ás áron kaphatók. Állóhely 60 fillér.

A kabaré műsora a következő:

1. Megnyitó beszéd: Rácz Sárika.
2. Monológ: Herschkovits Leona.
3. Ének: Vig. Manó a Szigligeti színház művésznője.
4. Magánjelenet: Farkas Pál a Szigligeti színház művésze.
5. Tánca. Macsics: Széplaky Matyi és Papp Maczus.
6. Szavaltat: Füredi Adi.

Szünet.

7. Chopin. Polonoise. Zongorán előadja: Schwartz Gizi.

8. Szavaltat: Polgár Mariska a Szigligeti színház művésznője.

9. Dalok. Cigányzenekísérettel mellett éneklő: Bihari Sándor a Szigligeti-színház művésze.

10. Tánca. Tót tánca: Széplaky Matyi.

11. Szavaltat: Füredi Adi.

12. Stancák. Előadják: Rácz Mancika és Berkes József.

A kabaré kezdete délután 6 órakor. Az éjjeli vonatra a menet-térti (retour) jegyek érvénytelenek.

* Az iparoktatási bizottság ülése. Nagyvárad város iparoktatási bizottsága a városi székház bizottsági termében folyó évi június hó 23-ik napján, azaz pénteken délután 4 órakor ülést tart. Az ülés tárgya: Alelnök választás. Költségvetés és folyó ügyek.

* Katonai kitüntetés. A hivatalos lap közli, hogy a király Langer Frigyes 37. gyalogezredbeli főhadnagyot újjól a legfelső dícséret elismerésben részesítette.

* Egy kis félreértés. Az Áldozatkészség Szobrának bizottsága megválasztotta egyik elnökévé Bölöny József országgyűlési képviselőt is. Bölöny most hosszabb levelet intézett Fráter Barnabás alispánhoz, amelyben kifejti, hogy elnökséget csak az vállalhat, akinek arra ideje és kedve van s állandóan Nagyváradon tartózkodik. Ő most gazdaságában van, ahonnan kiségitő gazdasítzje eltávozott, felmentett cselédeit nem tudja visszakapni, Csóftán besorozták a béresgazdáját, egyetlen megbízható kondását és igáskocsisát, aki négy izben volt alkalmatlan. Gazdaságában kell tehát tartózkodnia, az aratás és cséplés végeztével furdőre megy, télen pedig Budapesten tartózkodik. Az elnökséget nem vállalja s arról lemond. Ebben van a tévedés, mert a képviselő urat csak egyik elnökké választották meg, nem az egész bizottság elnökévé s vállalhatja, mert nem jár semmi munkával.

* Bakfisznap Nagyváradon. Pünkösd vasárnapján gyönyörű ünnepség zajlott le Budapesten: a bakfisznap, amely hétezer bájos fiatal leány részvételével tündérvárosította a Margit-szigetet. Háromszáz tagú leánybizottság látta el a rendezés nagy munkáját, Augusztia főhercegnő leányának Zsófia főhercegnőnek vezetésével s az ünnep nem kevesebb, mint huszezer korona jövedelmet juttatott a jótékony célra: a kárpáti falvak felépítésére. A rendezőbizottság most elhatározta, hogy országos mozgalmat indít és a nagyobb vidéki városokban hasonló bakfisznapot fog rendezni. Hasonló ünnepséget fognak tartani Nagyváradon is és a jövedelem telét a nagyváradi hadiárvának javára fordítják. A nagyváradi bakfisznap rendezése legközelebb megalakul s működését bizonyára teljes lelkesedéssel fogja megkezdeni.

* Kinevezés. A hivatalos lap közli, hogy a m. kir. pénzügyminiszter Benka György pénzügyi fogalmazógyakornokot a nagyváradi m. kir. pénzügyigazgatóságnál a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű állami végrehajtóvá a pécsi m. kir. pénzügyigazgatósághoz kinevezte.

* A Népszövetségi Hitelszövetkezetben csütörtökön az ünnepre való tekintettel heti befizetés nem lesz, hanem pénteken d. u. a rendes időben lehet befizetni. Az igazgatóság.

* Adományok a váradfalvi templom javára. Ö. v. Kinczelné szül. Fetser Ilka 10 koronát adott a váradfalvi templom javára. Dr. Krüger Aladárné egy szép karínget és oltárszegélyezéseket adományozott a váradfalvi templom oltára felszerelésére.

* Honvéd állatorvos-növendékek felvétele. A m. kir. honvédelmi miniszter ur 147584/1916. számú körrendelete értelmében ezennel közzhírre teszem, hogy a budapesti m. kir. állatorvosi főiskolában hivatásos honvéd állatorvosi tisztviselőkké leendő kiképzés céljából pályázók felvétele tárgyában kiadott pályázati hirdetmény — mely szerint ezen főiskolában 5 egy évi önkéntessé még fel nem avatott pályázó vétetik fel — a városi tanács katonai ügyosztályánál (Városháza II. em. 29. sz. szoba) a hivatalos órák alatt megtekinthető. Eleméry Ferenc katonai ügyi tanácsnok.

* Molnár Kálmán ezüst miséje. Tegnap tartotta meg Molnár Kálmán ezüst miséjét Debrecenben. Tegnapelőtt, kedden délután hat órakor az Urak Mária Kongregációjának diszgyűlésén Mészáros József méltatta szép szavakkal Molnár Kálmán érdemeit. Ugyanaznap este 9 órakor a Népszövetség dalárdája emlékezett meg az ezüst misés prefektusáról. Molnár Kálmán az ezüst misét tegnap délelőtt 9 órakor tartotta teljes asztenciával, amely után a „Theresianum“ disztermében diszgyűlés volt Molnár tiszteletére. Itt a prépost azon kijelentéssel lépett meg a jelenvoltakat, hogy 3 nap alatt a hívek 1200 koronát adtak össze, melyet „Molnár Kálmán alszűnyája“ címen a szegény gyermekek felruházására fognak fordítani. Az ezüst misét volt kartársai közül Gyepes Imre szeminárium aligazgató és Domán Pál lelkiigazgató keresték fel Nagyváradról.

* Gyűjtések hadijótékonsági célokra. Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala a közönség tudomására hozza, hogy a belügyminiszter ur 17210. sz. a. kibocsátott rendeletével a hadijótékonsági célokra irányuló adománygyűjtéseket a következőképp szabályozta: A hadi jótékonsági célokra irányuló gyűjtésekhez az engedélyt a polgármester csupán a törvényhatóság területére szorítkozó hatállyal és csupán a város területén álladóan lakó személyek részére adhatja ki 60 napot meg nem haladó időre. Egyéb esetekben az engedélyt a belügyminiszter adja meg. Mindazok, akik a gyűjtést a rendelet hatályba lépése előtt kezdték meg és azt folytatni kívánják, kötelesek az engedélyért folyamodni. Ha ily engedélyért a jelen rendelet hatályba lépésétől számított 30 nap alatt nem folyamodnak, a határidő letele után a gyűjtést nem folytathatják. Két hónapig terjedhető elzárással, valamint 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető az, aki hatósági engedély nélkül hadijótékonsági célokra irányuló gyűjtést rendez, vagy az e célra kapott engedéllyel a jótékonsági cél, vagy az adományozó közönség hátrányára visszaél, vagy a gyűjtés eredményének ellenőrzését megtagadja.

* 100 000 korona államszegély a városi könyvtárnak. Megírtuk, hogy Bodnár János városi könyvtáros azzal az örvendetes hírrel jött hazra Budapestről, hogy a Muzzeum és Könyvtárak Országos Főfelügyelősége kilátásba helyezte a városi nyilvános könyvtárnak könyvtár palota céljára a 100 000 koronás nagy államszegélyt. A városi könyvtárbizottság tegnapi gyűlésén foglalkozott a dologgal és elhatározta, hogy az államszegély elnyerése végett fölir a főfelügyelőséghez, egyben megkeresi a városi tanácsot, tegye magáévá a dolgot és a törvényhatóság útján szintén kérelmezze az államszegélyt. Az ülés további folyamán megbízták az elnökséget, hogy a könyvtári vasállványokat sürgősen rendelje meg.

* Az urinők kongregációja tagjai Urnapján reggel 8 órakor tartja a Szent László templomban közös szentáldozásukat; délután 5 órakor pedig a Szent László menedékházban bafejező gyűlést tartanak.

* Rokkantak munkakönyve és iparigazolványa. A kereskedelmi miniszter értesítette az első fokú iparhatóságokat, hogy a sátoraljai helyi, besztercebányai, kolozsvári és debreceni rokkantügyi iskola bizonyítványai alapján munkakönyvet, két évi gyakorlat után iparigazolványt kötelesek kiadni. Az ipart a rokkantak ez alapján önállóan gyakorolhatják.

* Kispapok a hadiársvakért. Kovács Sándor IV. éves theologus 655 korona 26 fillér összeget juttatott szerkesztőségünkhöz, mint a kispapok májusi, a váradi hadiársvak javára rendezett ünnepélyeinek tiszta jövedelmét. A kispapok szép adományát rendeltetési helyére juttatjuk.

* A doberdói ballont Szabó István lőtte le. A minap közölt a Tiszántúl egy élénk leírású levelet Elő Vilmos tollából, amely hírül adta, hogy a Doberdón egy olasz ballont lőtte le egy magyar katonára. Ma érkezett meg az értesítés arról, hogy a ballont Szabó István magyar honvédtüzér szakaszvezető lőtte le, aki a ballont megpillantva, parancs nélkül célzott rá rá. A lövés a pilótát megölte és a ballont lehozta. Szabó István honvédtüzér eddigi tetteiért I. o. vitézségi érmet és 100 korona jutalmat kapott. Szabó István öccse a Szent László nyomda r. t. művezetőjének: Szabó Sándornak.

* Előzetes jelentkezések a főgimnáziumban. A nagyvárad premontrai főgimnázium I. a) és b), II. a) és b) és V. osztályaiba való előzetes jelentkezések folyó évi június 26 ik és 27 ik napjain történek meg a főgimnázium Uri utcai épületének igazgatósági irodájában délelőtt 8-12 óráig. Az I. osztályos tanulók június 26 án, a II. és V. osztályos tanulók június 27 ik napján jegyeztetnek elő. Az I. osztályra jelentkező tanulók mult iskolai bizonyítványukat (leckekönyveiket), anyakönyvi kivonataikat és esetleg himnő ujractái bizonyítványukat tartoznak bemutatni, a II. és V. osztályra jelentkező tanulók csak bizonyítványukat mutatják be a felvételnél. A felvételi díj 12 korona, ez összeget minden tanuló tartozik lefizetni a jelentkezés alkalmával, amikor is a tanulók szüleik vagy gyámjaik kíséretében személyesen jelennek meg. Nagyvárad, 1916 évi június hó 22 én A főgimnázium igazgatósága.

* Az Eprekert tolvaja. Az ugynevezett Eprekertet, amely az állami gyermekmenhely mögött fekszik, az idén réti polgárok, különösen vasutasok és postások vették művelés alá. Bevetették a kis földhasabokat mindenféle zöldséggel: kalarábával, salátával, káposztával, hagymával, amire csak a háztartásban szükség van. A tulajdonosok az utóbbi napokban észrevették, hogy veteményeikből, különösen a hagymájuktól minden éjjel tűnik el kisebb-nagyobb mennyiség. Tegnap éjjel aztán az egyik gazda, egy vasuti altiszt, lesbe állott a várt a tolvajra. Csakugyan megjelent az illető, kicsibált egy nagy rakás hagymát és a nála levő zsákba gyömöszölte. Éppen indulóban volt, mikor a vasutas nyakacsippte és előállította a rendőrségre. A vasutassal együtt mintegy nyolc panaszos jelent meg a rendőrségen, akik panaszt tettek a tolvaj ellen, akiről kiderült, hogy Kun József foglalkozás nélküli egyén. A rendőri büntetőbíróság megindította ellene az eljárást mezőrendőri kihágás miatt.

* Ujburgonya a városnál. Értesitem a város közönségét, hogy a városi kertgazdaság Szent László téri előrusító helyiségében új burgonya májtól kezdve kilogrammonként 34 fillérért beszerezhető. Nagyvárad, 1916 június 21-én. Lukács Ödön, főjegyző.

* Államszegélyek fizetése. Az államszegélyben részesülőkkel közlöm, hogy folyó évi június 16 tól július 15 ig esedékes segélyösszegeket folyó évi június hó 26 án hétfőn, 27-én kedden, 28 án szerdán, 29 én csütörtökön, 30 án pénteken, július 1 én szombaton és 3 án hétfőn a tűzoltóaktanyában lévő hivatalos helyiségben fizetik ki. Ez alkalmal mindenkiel tudatom, hogy a rend és fizetések gyorsabbá tétele érdekében a következő sorrendben fogjuk a könyvecskék kiadását és a segélyösszegek a kifizetését eszközölni:

Hétfőn d. e. segélyösszegek átvétele végett jelentkezzenek 1-700-ig, d. u. 701 től 1300 ig sorszámmal ellátott egyének. Kedden d. e. 1301 től 2000 ig, d. u. 2001 től 2800 ig, sorszámmal ellátott egyének. Szerdán d. e. 2801 től 3500 ig, d. u. 3501 től 4200-ig sorszámmal ellátott egyének. Csütörtökön d. e. 4201 től 4900 ig d. u. 4901 től 5500 ig sorszámmal ellátott egyének. Pénteken d. e. 5501 től 6100 ig, d. u. 6101 től 6800 ig sorszámmal ellátott egyének. Szombaton d. e. 6801 től 7500 ig, d. u. 7501 től 8000 ig, 3 án hétfőn d. e. 8001 től feljebb. Nagyvárad, 1916 június 21-én. Juricskay Barna sk. tanácsos.

* Hadiársvak tanuló képzése. Az Ipartestület a hadbavonult és hősi halált halt iparos tagjai árvaainak segélyezésére és felnevelése érdekében elhatározta, hogy kiterjeszti gondosságát a más osztályban hadiársvak ügyére is. Ezt azzal kívánja szolgálni, hogy oly hadiársva gyermekeknek, kik ipari pályára hajlamot éreznek, munkaadókat, nevelő iparosokat keres, azokat felügyelete mellett szegődötteti és hasznos iparos polgárokká nevelni, közre működik. A társadalom minden rétegéből ugy helybeli, mint vidéki ársvak jelentkeztek már hivatalunknál. Felhívjuk tehát ipartestületünk önkéntes iparos tagjait, hogy hadiársva tanulókat alkalmazzanak, s erre vonatkozó igényüket hivatalunkkal közöljék. Hivatalunk igyekeznifog a kívánalomnak megfelelő tanulókat közvetíteni. Kérjük a szülőket, hogy iparos tanulókat szánt gyermekükkel jelentkezzenek hivatalunknál, hol a közelebbi feltételek megtudhatók. Dévald László titkár. Czeglédy Jeremiás elnök.

* Kenyér kell a munkásoknak. A Polgári Takarékpénztár Bihar megye alispánjától egy kecsi rozslisztet kapott. A takarékpénztárnak a tüzifalusi erdőben és Rév határában tüzifa- és széntermelési vállalat van, amelynek munkásai természetben kapják az ennivalót. Most tudnák szállítani a fát és a szénét, de nincs már lisztjük. Ezért most 25 mázsa lisztet kér a Polgári Takarékpénztár a munkások számára az alispánjától. Megjegyzik, hogy a szén hadiellék gyártásához használják. Ha lisztet nem kapnak, a tüzifa és szén elrohad s tönkremegy a vállalat pedig megszűnik.

* Csokoládét árul a város. Tudatom a város közönségével, hogy az Apolló épületben lévő városi cukorárusító helyiségben a cukron kívül, első minőségű csokoládé is kapható kilogrammonként 13 koronás áron. Ugyancsak a csokoládé kapható a Szent László téren lévő két városi és a Széchényi téren lévő városi lisztraktárakban. Nagyvárad, 1916 június hó 21-én. Lukács Ödön főjegyző.

* Felhívás az ipartestület cipész csizmadia és szabó iparos tagjaihoz! Felkérem testületünk kötelékébe tartozó mindazon cipész, csizmadia és szabó iparos tagjait, kik katonai ruházati cikkek (bakkanos, csizma, kabát, zubbony, nadrág stb.) javításával, saját műhelyükben, illetve lakásukon foglalkozni óhajtának, jelentkezzenek hivatalunknál, hol további felvilágosítások nyerhetők. Tisztelettel Az Ipartestület elnöksége.

* Két kis gyermek mellé 11—13 éves német leány kerestetik. Cim Tuka Géza intéző Szaniszló Szatmármegye.

x **Poloskairtó NOXIN** biztos szer. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

Az „Aerowasch“ **hirneves légmosógép**, oly erősen hódít, hogy ma minden jobb háztartásnak nélkülözhetetlen és nagybecsű ereklje tárgyát fogja az képezni, mely Biharvármegye területére egyedül Csekő Lajosnál kapható. Nagyvárad Teleky-utca 56. Telefon szám az egész megyére 14—82. A gép ára ezidőszereint 26 korona. Vidékre postán küldve csomagolással 27 korona 50 fillér. A személyesen, levelezőlap, vagy telefon útján megrendelt gép helyben házhoz lesz szállítva. Vidékre postán a pénz előzetes beküldése mellett, vagy utánvéttel.

Ferolin a legjobb és legbiztosabb toilette-szer kéz-, láb- és hónalj-izzadás ellen. Hűsít! Szagtalanít. Ára 1:20. Kapható Farkas István „Apolló“ drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

Teleky-utca 62. sz. házban több rendű **kétszobás lakás** és egy 16x6 méteres **műhely v. raktár azonnal bérelhető.** Felvilágosít ugyanott a házmesternő, valamint **dr. Imrik Guasztáv** ügyvéd, zárogondnok. Sal Ferenc-ut. 15. Telefon 416.

* Jól bevezetett **vadászvizslát** megvételre keresek ajánlatokat kér Tuka Géza intéző Szaniszló Szatmármegye.

SZÍNHÁZ.

A mai szinlap:

A Modern Színház kabaréja.

1. Konferanc.
2. Pletyka. (Tréfa.)
3. Homoki Paula.
4. Czeglédy Gyula, (saját dalaival.)
5. Boross Géza. (kuplók.)
6. A mi franciáink, (tréfa.)

Szünet.

7. Konferanc.
8. Sajó Géza, (gitár dalok)
9. Vidor Ferike, (eselődnótákkal.)
10. Boross-Sajó duett.
  - a) Angol toborzó.
  - b) Olasz kesergő.
  - c) Francia andalgó.
11. A záróra, (tréfa.)

Heti műsor.

Csütörtökön: A Modern Színház vendégjátéka.

Pénteken: A Modern Színház vendégjátéka.

Szombaton délután: Magyar nábob.

Szombaton este: Zsuzsi kisasszony. Sarkadi Aladár felléptével.

Vasárnap délután: Heidelbergi diákélet.

Vasárnap este: Tatárjárás. Sarkadi Aladár felléptével.

Hétfőn: Vagy ő, vagy senki. Sarkadi Aladár felléptével.

A Modern Színház kabaréja Nagyváradon.

Ma, csütörtökön kezd meg vendégszereplését a színházban a Modern Színház kabaréjának művészársasága. A nagy népszerűségű fővárosi kabaré legkedveltebb szereplői jöttek el hozzánk: Sajó Géza, Boros Géza, Vidor Ferike, a

Modern Színház legfőbb vonzóerői; kiegészíti a társaságot Homoky Paula énekesnő, Herczeg Jenő, aki a konferánzié tiszteit tölti be, valamint Czeglédy Gyula, a kabarék annyi nagysikerű számának szerzője. A kitűnő művészársaság csütörtökön és pénteken két-két előadást tart: az első délután fél 7 órakor, a második este 9 órakor kezdődik. Az első nap két előadásának műsora teljesen azonos; második nap, pénteken, új műsort ad elő a társaság. Hogy mindkét műsor csupa szellemes, kacagtató számból áll, azt a Modern Színház műsoránál mondani is felesleges.

A délutáni előadások. A színház szombat és vasárnapi előadásai mindig nagy népszerűségnek örvendenek, aminek az az oka, hogy az igazgatóság nagy gondot fordít a délutáni műsorára s a legnépszerűbb darabokat tűzi ki. Így van ez ezen a héten is, amikor szombat délután a nagysikerű Magyar nábob, vasárnap pedig a Heidelbergi diákélet, ez a kedves, derűs, érdekes vigjáték kerül színre. Mindkét előadásra nagy kedvvel és gondal készül a színtársulat.

Sarkady Aladár Nagyváradon.

Sarkady Aladár, a Vigszínház kitűnő buffó komikusa, szombaton kezd meg három estére terjedő vendégszereplését a Szigligeti színházban. Sarkady Aladár nemcsak a Vigszínház közönségének kedvence, de nemrégiben zajos sikert aratott Bécsben is, amikor az Ander Wien színházban mutatta be többek közt a Tatárjárás híres Wallenstein hadnagyának szerepét, amelyet annak idején a Vigszínházban kreált. Ebben a szerepében a kitűnő művészt Nagyváradon is látni fogjuk; azonkívül Sarkady Aladár még más két jeles szerepében is föl fog lépni.

URÁNIA mozgószínház
Csütörtök
Egy gondatlan apa története.
Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepnapon 3 órakor és hétköznapokon fél 7-kor.

VIGADÓ mozgószínház
Csütörtök
Az alvajáró
szenzációs detektív dráma 3 f.
Szombaton és vasárnap négy előadás és pedig: délután 3, 5, 7 és este 9 órakor.

APOLLÓ mozgószínház
22., 23., 24.
Cérna uram szerencsésje vigjáték 3 felv.
Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepnapon 3 órakor és hétköznapokon fél 7-kor.

Legujabb táviratok.

Az olasz király főhadiszállásán.

Budapest, június 21. (Saját tudósítónktól.) Lugaóból jelentik: Viktor Emánuel olasz király, miután a kormányválság kérdését megoldotta, visszautazott a főhadiszállásra.

A román kormány ingadozik.

Bukarest, június 21. Ausztria-Magyarország trentinói offenzívája, valamint az oroszok előrenyomulása óta a román politi-

kai pártok egymással való harca ismét veszedelmesebben kiélesedett. Take Jonescu hívei minden körülmények között azt akarják, hogy Románia lépjen közbe a négyes-szövetség oldalán. Azzal fenyegetik a kormányt, hogy ha továbbra is folytatja mostani politikáját, forradalmat szítanak. Ezzel szemben a liberálisok és az ökonzervatívok rendkívül hevesen támadják az intervencionistákat. A hangulat szinte izzó és a kormány magatartása ingadozik. Az ország sajtója pártállása szerint ítéli meg a helyzetet.

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonoknak, kar-társaknak és jóismerőseimnek, kik felejtethetetlen drága jó férjem végtisztességén megjelenetek és ezáltal nagy fájdalommat enyhíteni igyekeztek, ez-uton mondok hálás köszönetet.

Özv. Kóky Andrásné.

SZERKESZTOI POSTA.

K. R. Várjuk meg az ítéletet.

A szerkesztőért ideiglenesen felelős:

Dr. PAPP KAROLY.

Kiadó

olcsó bér mellett vendéglő, kávéház helyiségek berendezéssel, vagy anélkül, továbbá nagyobb és kisebb üzletek raktárak, műhelyek hosszabb, vagy rövidebb időre ugyszintén modern berendezésű butorozott szobák. Nagy Sándor-utca 4.

Kiadó

a Fekete Sas bérpalota IV. emeletén 2 két szoba és mellék helyiségekből álló lakás lift használattal. Felvilágosítást ad a gondnok (Passage 24. sz. lépcső, telefon: 14—00.)

Olcsó lakás

Szaniszló-utca 37. sz. alatt 3 szoba, konyha, kamara, pince, padlás, fűskamra, 1916 évi augusztus 1-től 720 K-ért

kiadé.

Értekezhetni a háznál, vagy Oláhry üzletében.

Árverési hirdelmény.

Közhirre teszem, hogy 1888 liter új bor, folyó hó 25-én, délelőtt 11 órakor Székelyhidon, Fábry Sándor ur nagyhegyi szőlőjében, L. D. Spiegel sopronkereszturi cég kárára és veszélyére, Papp Gyula berettyóújfalui lakos kérelmére tartandó nyilvános árverésen eladás alá kerül.

Székelyhid, 1916. jun. 20.

Dr. Stettner János.
kir. közjegyző.

Janky Antal Utóda

(Cégtulajdonos Csátary József.)

A legrégebb fűszerüzlet
Nagyváradon.

A mai viszonyok közti való nehéz
beszerzési viszonyok dacára min-
denből teljes raktárkészletet tart

Kiadó

azonnal, esetleg augusz-
tusra három négy szobás
lakások mellék helyiségek-
kel és butorozott szobák.
Szent János-utca 72. sz.
Nagy Sándor-utca 4. sz.

EMIR ARCMOSÓ

legtökéletesebb készítmény bőrhámlás és sörny; továbbá izzadó-, fényes, zsíros-, atkás (mitesszes) arcra. Ha naponta többször az arcunkat EMIR-rel beörzsöljük, az arc rögtön csodás szép lesz, mintha valami mesés leheletfinomságu harmattal lenne bevonva. Óvakodjunk értéktelen utazástoktól, mert csak az EMIR névvel ellátott eredeti üvegekért vállal elelőséget a készítő.

Egy üveg ára 1 korona 50 fillér.

Alabástrom szappan

legfinomabb illatu és legjobb minőségű pipere szappan, mert teljesen tiszta nővényi zsirokból van összeállítva, kitűnően habzik és teljesen lugmentes. Pompás illatánál fogva a legelőkelőbb körökben is általánosan el van terjedve.

Egy darab ára 1 kor. 60 fillér.

Ha szeplőjétől meg akar szabadulni, ha tiszta fehér arcot óhajt, úgy használjon

Alabástrom-arckenőcsöt

Egy tégely ára 1 kor. 20 fillér.

vidéki megrendeléseket azonnal szállítók és 6 korona értékűek költség-mentesen lesznek szállítva.

Fenti szerek kaphatók: a készítő

NÉMETH PÁL gyógyszerész

Arany Kereszt gyógytára, chemiai és cosmetikai laboratoriumában Szent László-tér, a Városháza mellett.

Fenti szerek valódi minőségben beszerezhetők még Csanda Endre Rákóczi gyógyszerárában Szacsavay-utca és a Vadász drogériában.

Helfy József utóda

NAGYVÁRAD.

KOSSUTHLAJOS-UTCA (Gyár-épület)

Telefon-szám: 51 Alapítotott 1868 évben.

Zsák- és ponyvakölcsönző üzletemet

ez idén is nagymennyiségű új zsákokkal és vizhatlan ponyvakkal gyarapítottam, úgy hogy a t. gazdaközönség ide vágó szükségletét a legolcsóbb kölcsöndíjak mellett tudom kielégíteni.

Ezenkívül mindenféle

Új gabona-, lisztes-, szalma-, heremag- és só-zsákok.

Gépolajokban, hengerolajokban (tovotte) gépkenőcsben a legkiválóbb minőségeket tartom állandóan raktáron. Kötélművek, gépszijak, dohány, zsákzsinegek és kévekötelekben. Nagy választék fiakker takarokban és lópokróckban.

Gyapju zsákokból nagy raktár!

Kiadó lakás

a Fekete Sas bérpalota II. emeleten a Szent László tér re nyíló 5 szoba, fürdőszoba, előszoba, eselődshoba, kamarából stb. álló erkélyes saroklakás (ezemély és teherlift használattal) kiadó. Közelebbi felvilágosítást nyújt a részvénytársasági gondnok (passage 24. sz. lépcső, telefon: 14-00.)

ÉLŐ MARHÁT, hizott sertést

legmagasabb árban veszünk

Kemény Testvérek

Nagyszalonta.

Interurbán telefon 7.

Butorozott

egy és kétágyas utcai és udvari szobák a „Zöldfa” épület emeletén kiadó. Felvilágosítással szolgál a Zöldfa épület emeletén a szoba-kezelő. Telefon: 14-00.

IZSÁK LIDIA

elsőrendű fűzőszalon

Nagyvárad

Park-szálloda

Nagy Sándor

épületében.

Fűzőket a legelső divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kész fűzőkben egyenes tartók, melltartók és haskötőkben nagy választék. Fűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szígligeti színház művésznőinek egyedüli szállítója.

Telefon: 11-53.

Általános Takarékpénztár Részvénytársaság

Nagyvárad, Bémer-tér 2.

Alaptőke: egy millió K.
Tartalékalap: 122,000 K.

Elfogad moratóriummentes betéteket felmondás nélkül s azokat a betét napjától kezdve igen előnyösen kamatoztatja.

Leszámítol váltókat. Jelzálog kölcsönöket folyósít.